
Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2017:5

Fler språkkunniga förkunnare

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2017:27. Motionären vill att behörighetsregler för dem som söker prästutbildningen vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut ska ändras så att de kan få läsa ett modernt språk istället för grekiska/hebreiska. Motionären vill också värna rätten till dispens för språkkravet pga. särskilda svårigheter med språkinläring. Utskottet anser att det är bra att det finns präster med olika språkkunskaper i Svenska kyrkan och ser positivt på de existerande dispensmöjligheterna. Utskottet fäster också stor vikt vid läronämndens yttrande om vikten av de bibliska språken som förutsättningar för god förkunnelse. Utskottet föreslår därför kyrkomötet att avslå motionens båda punkter.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:27, punkt 1.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:27, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2017:27 av Ylva Wahlström Ödmann, Fler språkkunniga förkunnare

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se till att prästkandidater kan byta ut grekiskan eller hebreiskan till ett levande språk, dock ska språkorienteringen genomföras via bibelvetenskapen.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se till att prästkandidater även fortsättningsvis kan få dispens på medicinsk grund, kring språksvårigheter.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 27 i Ln 2017:7y, *bilaga*.

Bakgrund

Den teologiska utbildning som en präst måste ha, inklusive studier i bibelvetenskap med grekiska och/eller hebreiska, sker vid ett universitet eller på en högskola.

Språkstudier i prästutbildningen

Enligt gällande behörighetsregler, beslutade av kyrkostyrelsen 2013, krävs för att komma in på prästutbildningen på Svenska kyrkans utbildningsinstitut (pastoral-teologiskt slutår) att man är antagen av ett stift som prästkandidat och har en magisterexamen med huvudområde inom kunskapsområdet teologi/religionsvetenskap. I dessa studier ska det ingå 60 högskolepoäng (hp) bibelvetenskap. Av dessa ska minst 30 hp vara språkliga studier i Gamla testamentet (hebreiska) eller Nya testamentet (grekiska). Men man får också läsa båda språken.

Dispens från språkkrav

Dispens från utbildningskraven kan beviljas av Svenska kyrkans dispenskommitté som är ett organ som tillsätts av kyrkostyrelsen. Dispenskommittén prövar varje enskilt dispensärende med utgångspunkt från gällande behörighetsregler och utifrån de omständigheter som gäller för den sökande.

Den som söker dispens från kravet på språkliga studier i bibelvetenskap, behöver ha ett intyg från läs- och skrivutredning/dyslexiutredning. Intyget ska vara utfärdat av någon som har behörighet att utföra läs- och skrivutredning och får vara högst fem år gammalt.

Det finns i nuläget inga beslut från eller förslag till kyrkostyrelsen om att ändra dispensreglerna för språkliga studier i bibelvetenskap.

Prästers kunskap i hebreiska och grekiska

Anledningen till kravet på att präster ska kunna antingen hebreiska eller grekiska är att språken ger en fördjupad insikt i bibeltexterna och deras tolkningsmöjligheter. En översättning kan ge goda förutsättningar för att förkunna men att gå till grundtexten ger läsaren möjlighet att ytterligare fördjupa sig i texten, textens sammanhang, den omvärld den är skriven i och läsaren får upptäcka olika möjliga tolkningar, både språkligt och sakligt.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:27.

Utskottet anser att det är en rikedom att det finns präster med olika språkkunskaper i Svenska kyrkan. Man ser också positivt på att det finns dispensmöjligheter för dem som har särskilda svårigheter med språkinlärning och vill att dessa fortsätter gälla.

Utskottet fäster stor vikt vid läronämndens yttrande om vikten av de bibliska språken som ”ger förutsättningar för god förkunnelse”. Dessutom vill utskottet lyfta de bibliska språken som en del av den lutherska kyrkans tradition.

Mot bakgrund av det ovan anförda föreslår utskottet kyrkomötet att avslå motionens båda punkter.

Uppsala den 5 oktober 2017

KI 2017:5

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Sofia Rosenquist, ordförande

Sigurdur Hafthorsson, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Marie Nielsén, Daniel Larson, Birgitta Lindén, Ronny Hansson, Micke G Hästö, Niklas Grahn, Roland Johansson, Berit Simonsson, Anna-Karin Westerlund, Gunilla Eldebro, Elisabeth Rydström, Niklas Larsson, Torbjörn Arvidsson och Marja Sandin-Wester.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Camilla Persson, Lissandra Rickemark, Ulla Nordlien, Ove Stenlund, Arne Närström, Katarina Glas, Kjell Petersson, Elisabeth Kullenberg, Ulla Littgren, Jerker Schmidt, Stig Eriksson, Anders Ahl, Ylva Wahlström Ödmann och Karin Janfalk.

Biskoparna Fredrik Modéus och Sören Dalevi har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2017:7y

Fler språkkunniga förkunnare

Läronämndens yttrande över motion 2017:27

I den reformatoriska traditionen benämns ibland prästen som Verbi Divini Minister (det gudomliga Ordets tjänare). En omistlig del av detta uppdrag är att näras och bäras av det gudomliga tilltalet i de bibliska texterna. Att Svenska kyrkans präster har kunskaper om dessa texter på grundspråken, ger förutsättningar för god förkunnelse och för att vara trogen mot sina vigningslöften. Läronämnden anser att förslaget strider mot ett gott förvaltarskap av kyrkans tro, bekännelse och lära.

Uppsala den 31 augusti 2017

På Läronämndens vägnar

Antje Jackelén, ordförande

Jenny Sjögren, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Antje Jackelén, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Modéus, biskop Åke Bonnier, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Per Eckerdal, biskop Hans Stiglund, biskop Sven-Bernhard Fast, biskop Eva Brunne, Göran Eidevall, Eva-Lotta Grantén, Anna Karin Hammar, Margarethe Isberg, Karin Johannesson, Håkan Möller, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.